

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1957

Vyhlásené: 29.08.1957 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1958 do: 31.12.1959

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

49

Vládne nariadenie

z 31. júla 1957

o výkupe poľnohospodárskych výrobkov

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 14 zákona č. 56/1952 Zb. o dodávkovej povinnosti a o výkupe poľnohospodárskych výrobkov (ďalej len „zákon“) a podľa § 1 zákona č. 143/1949 Zb. o zmenách v organizácii verejnej správy a v pôsobnosti jej orgánov:

Časť I

Úvodné ustanovenia

§ 1

Účelom tohto nariadenia je ďalej zjednodušiť systém výkupu poľnohospodárskych výrobkov a rozšíriť pôsobnosť výkonných orgánov národných výborov na tomto úseku. Nové úlohy kladú vysokú zodpovednosť na národné výbory a ich výkonné orgány za riadne plnenie úloh výkupu poľnohospodárskych výrobkov a tým aj za zásobovanie obyvateľstva s potravinami a priemyslu surovinami vyrábanými v poľnohospodárstve.

Rozsah dodávkovej povinnosti

§ 2

Dodávkovú povinnosť podľa zákona majú:

- a) štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora (poľnohospodárske závody národných podnikov, poľnohospodárske závody v správe národných výborov, komunálne poľnohospodárske závody a pod.),
- b) jednotné roľnícke družstvá so spoločným hospodárením (ďalej len „jednotné roľnícke družstvá“) a ich členovia, pokiaľ užívajú záhumienok alebo chovajú hospodárske zvieratá (ďalej len „záhumienkári“),
- c) členovia jednotných roľníckych družstiev so spoločným obrábaním pôdy (ďalej len „členovia jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu“) a jednotliví hospodáriaci roľníci,
- d) ostatné osoby, ktoré sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy alebo chovajú hospodárske zvieratá.

§ 3

(1) Dodávkovej povinnosti podliehajú tieto druhy poľnohospodárskych výrobkov:

- a) zrnoviny, zemiaky, mäso (najmä jatočný hovädzí dobytok, jatočné teľce, jatočné ošípané), vajcia, kravské mlieko, seno, a to v rozsahu určenom v §§ 4 až 7;
- b) olejniný, cukrovka, čakanka, ľan (stonky a semeno), konope (stonky a semeno), tabak, chmeľ, zelenina, záhradné jahody, ovocie, hrozno, slama ciroku metľového, koreniny, koreninová paprika, a to v rozsahu určenom v §§ 4 až 6 a v §§ 16 a 17.

(2) Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov môže rozšíriť dodávkovú povinnosť na ostatné poľnohospodárske výrobky a vedľajšie produkty poľnohospodárskeho hospodárenia, ak to vyžadujú potreby štátneho hospodárenia s potravinami a surovinami.

Časť II

Dodávková povinnosť štátnych majetkov a ostatných poľnohospodárskych závodov štátneho socialistického sektora

§ 4

(1) Štátne majetky sú povinné dodať štátu všetky poľnohospodárske výrobky v množstve určenom štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva, ako i všetky poľnohospodárske výrobky vyrobené nad takto určené množstvo, ktoré nepotrebnú na účely svojho hospodárstva alebo pre naturálne plnenie svojim zamestnancom.

(2) Štátne majetky sú povinné uzavrieť s oprávnenými vykupovačmi poľnohospodárskych výrobkov hospodárske zmluvy podľa predpisov o hospodárskych zmluvách na dodávky poľnohospodárskych výrobkov podľa druhu a množstva určených štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva.

§ 5

(1) Pre ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora platia rovnaké povinnosti ako pre štátne majetky; pritom sa množstvom určeným štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva rozumie v závodoch krajsky plánovaných (napr. podniky komunálneho hospodárstva) množstvo poľnohospodárskych výrobkov zodpovedajúce výške povinných dodávok jednotných roľníckych družstiev.

(2) Strojovým a traktorovým staniciam, ktoré dočasne hospodária na poľnohospodárskych závodoch jednotlivo hospodáriacich roľníkov, sa určuje dodávková povinnosť podľa dodávkových noriem pre jednotlivo hospodáriacich roľníkov, a to najviacej s výmerou poľnohospodárskej pôdy od 5 ha do 10 ha; pritom sú povinné dodať štátu všetky prebytky výrobkov, pokiaľ ich nepotrebnú pre ďalšiu prevádzku hospodárstva. Pokiaľ strojové a traktorové stanice obhospodarujú iba pôdu (rezervnú pôdu alebo pôdu prikázanú im do užívania podľa ustanovení vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb.), sú povinné predať štátu všetko vyrobené množstvo poľnohospodárskych výrobkov. Ich dodávkovú povinnosť z tejto pôdy určí Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov po dohode s Ministerstvom poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

§ 6

Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov po dohode s Ministerstvom financií môže v odôvodnených prípadoch povoliť odchylnú úpravu použitia poľnohospodárskych výrobkov vyrobených nad množstvo určené štátnym plánom rozvoja národného hospodárstva.

Časť III

Povinné dodávky a dodávkové zmluvy jednotných roľníckych družstiev, záhumienkárov, členov jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, jednotlivo hospodáriacich roľníkov a ostatných osôb, ktoré sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy, alebo chovajú hospodárske zvieratá

Základy pre vymeriavanie povinných dodávok

§ 7

(1) Jednotným roľníckym družstvám, záhumienkárom s väčšou výmerou pôdy ako pripúšťajú stanovy družstva, členom jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, jednotlivo hospodáriacim roľníkom a ostatným osobám, ktoré sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy, sa vymeriavajú povinné dodávky:

- a) zrnovín, zemiakov a vajec z každého hektáru ornej pôdy;
- b) mäsa, mlieka a sena z každého hektáru poľnohospodárskej pôdy.

(2) Záhumienkárom s výmerou záhumienka podľa stanov družstva a držiteľom poľnohospodárskej pôdy s výmerou do 0,5 ha včítane sa vymeriavajú povinné dodávky vajec z hospodárstva (bez zreteľa na výmeru pôdy); dodávky mäsa sa im nevymeriavajú.

(3) Záhumienkárom, ďalej členom jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha včítane a jednotlivo hospodáriacim roľníkom s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha včítane sa vymeriava povinná dodávka mlieka podľa počtu chovaných kráv.

(4) Záhumienkárom s výmerou pôdy väčšej ako pripúšťajú stanovy družstva, členom jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu a ostatným držiteľom poľnohospodárskej pôdy s výmerou od 0,5 ha do 2 ha, ktorí nechovajú kravu, sa zvýši povinná dodávka bravčového mäsa, hovädzieho mäsa a vajec o 20 %.

(5) Chovateľom hospodárskych zvierat, ktorí nie sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy, sa vymeriavajú povinné dodávky:

- a) bravčového mäsa, ak prevádzajú súkromnú výkrmňu ošípaných;
- b) mlieka podľa počtu chovaných kráv;
- c) vajec, ak prevádzajú súkromnú hydináreň s výrobou vajec.

§ 8

(1) Poľnohospodárskou pôdou je orná pôda, plodiace i novovysádzané chmeľnice, plodiace i novovysádzané vinice, záhrady (včítane malých záhradiek), intenzívne obhospodarované ovocné sady, škôlky, lúky a pastviny; za poľnohospodársku pôdu sa však nepovažuje domáca záhrada s výmerou do 0,1 ha včítane, ak držiteľ takejto záhrady neužíva ešte inú poľnohospodársku pôdu.

(2) Ornou pôdou sú aj pozemky ležiace striedavo alebo dočasne úhorom, viacročné krmoviny a dočasné lúky na ornej pôde, orná pôda riedko osádzaná ovocnými stromami (okrem intenzívne obhospodarovaných sádov) a plochy pre intenzívne pestovanie záhradných plodín (pareniská, skleníky, jpany, pokiaľ sú zriadené na ornej pôde).

(3) Celková výmera poľnohospodárskej pôdy v obci, rozhodná pre vymeranie povinných dodávok, nesmie sa bez povolenia Ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva alebo ním splnomocneného orgánu znížiť. Pritom poľnohospodárska a orná pôda určená na iné účely než na

poľnohospodársku výrobu podlieha povinnej dodávke poľnohospodárskych výrobkov až do dňa začatia stavebných alebo iných prác.

§ 9

(1) Z výmery ornej pôdy, rozhodnej pre vymeranie povinných dodávok zrnovín a zemiakov, sa vynímajú:

- a) plochy, na ktoré sa uzavrela zmluva o výrobe a dodávke osiva krmnej repy, cukrovky a čakanky alebo zmluva o výrobe sádzačiek krmnej repy, cukrovky a čakanky;
- b) oseedné plochy olejní, cukrovky, čakanky, tabaku, ľanu, konopí, zeleniny, záhradných jahôd, ciroku metlového, koreninovej papriky, korenín, na ktoré sa uzavreli dodávkové zmluvy, prípadne sa vydali náhradné výmery (§ 16);
- c) pôda novozískaná vysušením močiarov a barín, odstránením krovísk alebo iným zúrodnením pozemkov doteraz nespôsobilých na poľnohospodársku výrobu, ako aj novoobrobená orná pôda, ktorá sa ako orná pôda viac rokov neužívala (ležala ladom), a to po dobu dvoch rokov nasledujúcich po roku, v ktorom sa rekultivácia alebo iné obrobenie pôdy vykonali, celou výmerou, a v treťom roku polovičnou výmerou; podmienkou pre vyňatie ladom ležiacej pôdy je, že sa užívateľ zaviazal na dlhodobé užívanie tejto pôdy;
- d) orná pôda získaná rozoraním máloproduktívnych lúk a pastvín, pokiaľ je určená na trvalé užívanie (obrábanie) ako orná pôda, a to po dobu troch rokov nasledujúcich po roku, v ktorom sa premena vykonala. Toto ustanovenie neplatí pre ornú pôdu získanú dočasne rozoraním máloproduktívnych lúk vykonaným pre ich zúrodnenie.

(2) Z výmery poľnohospodárskej pôdy rozhodnej pre vymeriavanie povinných dodávok mäsa, mlieka a sena sa vynímajú:

- a) plochy chmeľníc, viníc, škôlky ovocných a okrasných stromov a chmeľové a viničné škôlky;
- b) plochy intenzívne obhospodarovaných plantáží bobuľovín (ríbezlí a egreša) a ovocných zákrskových sádov (krskovni) starších ako 5 rokov;
- c) polovica plochy intenzívne obhospodarovaných ovocných sádov;
- d) oseedné plochy ľanu, konopí, tabaku, ciroku metlového, koreninovej papriky, korenín, na ktoré sa uzavreli dodávkové zmluvy, prípadne sa vydali náhradné výmery (§ 16);
- e) polovica oseedných plôch zeleniny a záhradných jahôd (pri záhradných jahodách, chrene, špargli a rebarbore, začínajúc rokom výsadby), na ktoré sa uzavreli dodávkové zmluvy, prípadne vydali náhradné výmery (§ 16);
- f) pôda novozískaná vysušením močiarov a barín, odstránením krovísk alebo iným zúrodnením pozemkov doteraz nespôsobilých na poľnohospodársku výrobu, ako aj nanovoobrobená orná pôda, ktorá ako orná pôda nebola viacej rokov užívaná (ležala ladom), a to po dobu dvoch rokov nasledujúcich po roku, v ktorom boli rekultivácia alebo obrábanie urobené, celou výmerou a v treťom roku polovičnou výmerou; podmienkou pre vyňatie pôdy ležiacej ladom je, že sa užívateľ zaviazal na dlhodobé užívanie tejto pôdy;
- g) v jednotných roľníckych družstvách aj časť výmery pastvín, ktoré im boli prenechané na užívanie krajskými správami lesov alebo miestnymi národnými výbormi a ktoré nemožno využiť inak než vypásaním; pritom
 - a) ak ide o pastviská, ktoré neposkytujú trvalý úžitok (býv. obecná draha, na Slovensku tiež bývalé komposesoráty a urbariáty), sa odpočíta celá výmera;
 - b) ak ide o pastviny poskytujúce úžitok vypásaním, smie sa odpočítať len tá časť pozemku, ktorú určila rada okresného národného výboru na návrh rady miestneho národného výboru.

(3) Z výmery ornej pôdy rozhodnej pre vymeriavanie povinných dodávok vajec sa vynímajú plochy uvedené v odseku 2 písm. e) a f).

(4) Z obecných pastvín a iných pastvín spoločne užívaných, pokiaľ na nich nehospodári jednotné roľnícke družstvo, alebo pokiaľ nie sú v súkromnom vlastníctve jednotlivo hospodáriacich roľníkov, vymeria sa spoločná povinná dodávka hovädzieho mäsa z každého hektára tejto pôdy; výmer sa doručí výkonnému orgánu miestneho národného výboru, ktorý túto dodávku rozdelí na jednotlivo hospodáriacich roľníkov podľa podielu, v akom každý z nich túto pôdu užíva.

§ 10

(1) Pre vymeranie povinných dodávok jednotným roľníckym družstvám je rozhodná výmera pôdy užívaná družstvom bez pozemkov ponechaných záhumienkárom.

(2) Pre vymeranie povinných dodávok členom jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu a jednotlivo hospodáriacim roľníkom je rozhodná vždy výmera pôdy patriaca poľnohospodárskemu závodu bez rozdielu, či ide o pôdu vlastnú, najatú alebo inak na užívanie prevzatú, i keď leží v katastri dvoch alebo viacej obcí. Poľnohospodársky závod, ktorý je vo vlastníctve viacerých osôb, avšak je hospodárenie spoločné, sa považuje za jeden celok.

(3) Pri jednotných roľníckych družstvách nižšieho typu sa i po rozoraní medzi určí povinná dodávka každému členovi zvlášť, a to podľa výmery jeho pôdy včítane pôdy odovzdanej na spoločné obrábanie. Na pôdu spoločne obrábanú, ktorú jednotné roľnícke družstvo nižšieho typu získalo inak než od svojich členov, sa vymeria členom družstva spoločná povinná dodávka (§ 12 ods. 4).

Dodávkové normy

§ 11

Výška povinných dodávok zrnovín, zemiakov, mäsa, mlieka, vajec a sena sa určí pevnými dodávkovými normami.

§ 12

(1) Dodávkové normy sa určia iné pre jednotné roľnícke družstvá, iné pre záhumienkárov, iné pre členov jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, jednotlivo hospodáriacich roľníkov a ostatné osoby, ktoré sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy.

(2) Dodávkové normy pre členov jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, pre záhumienkárov s výmerou pôdy väčšej než pripúšťajú stanovy družstva, pre jednotlivo hospodáriacich roľníkov a pre ostatné osoby, ktoré sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy, sú pri zrnovinách, zemiakoch, mäse a mlieku odstupňované do skupín podľa veľkosti poľnohospodárskeho závodu.

(3) Spoločná povinná dodávka pre členov jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu podľa § 10 ods. 3 sa vymeria podľa dodávkovej normy platnej pre jednotlivo hospodáriacich roľníkov, a to najviacej s výmerou poľnohospodárskej pôdy od 5 ha do 10 ha.

§ 13

(1) Krajské stredné normy dodávok zrnovín, zemiakov, mäsa, mlieka, vajec a sena schvaľuje vláda.

(2) Na podklade týchto krajských stredných noriem schvaľuje výšku dodávkových noriem pre jednotlivé okresy rada krajského národného výboru. Pritom krajská stredná norma pre jednotné roľnícke družstvá a normy pre veľkostné skupiny jednotlivu hospodáriacich roľníkov sa nesmú skracovať, s výnimkou ustanovenia odseku 3; smú sa prekročiť najviacej o 2 %.

(3) V zdôvodnených prípadoch môže rada krajského národného výboru zvýšiť alebo znížiť dodávkovú normu niektorej veľkostnej skupiny jednotlivu hospodáriacich roľníkov najviacej o 10 %. Pritom sa musí dodržať zásada, že dodávkové normy pre poľnohospodárske závody s menšou výmerou pôdy nesmú byť vyššie, môžu však byť rovnaké ako dodávkové normy pre roľníkov vyššej veľkostnej skupiny. Celkový objem povinných dodávok za jednotlivu hospodáriacich roľníkov sa musí pritom dodržať.

(4) Rada krajského národného výboru schvaľuje dodávkové normy pre okrajové okresy po predchádzajúcom prejednaní s radou krajského národného výboru susedného kraja. Rozdiely v dodávkových normách susediacich okresov smú pritom pripustiť len, pokiaľ sú odôvodnené odchýlnymi výrobnými podmienkami.

§ 14

(1) Na podklade okresných dodávkových noriem určených radou krajského národného výboru schvaľuje diferencovanú výšku noriem pre jednotlivé obce i osady rada okresného národného výboru. Pritom priemerné okresné dodávkové normy pre jednotné roľnícke družstvá a pre veľkostné skupiny jednotlivu hospodáriacich roľníkov sa nesmú skracovať s výnimkou ustanovenia odseku 2; smú sa prekročiť najviacej o 1 %.

(2) V zdôvodnených prípadoch môže rada okresného národného výboru pri rozpracovaní noriem zvýšiť alebo znížiť dodávkovú normu niektorej veľkostnej skupiny jednotlivu hospodáriacich roľníkov najviacej o 10 %. Pritom sa musí dodržať zásada, že dodávkové normy pre poľnohospodárske závody s menšou výmerou pôdy nesmú byť vyššie, môžu však byť rovnaké ako dodávkové normy pre roľníkov vyššej veľkostnej skupiny. Celkový objem povinných dodávok za jednotlivu hospodáriacich roľníkov v okrese sa však musí pritom dodržať.

(3) Dodávkové normy schválené radou okresného národného výboru pre jednotlivé veľkostné skupiny roľníkov sú záväzné pre všetkých roľníkov v obci; pritom všetci roľníci tej istej veľkostnej skupiny v obci majú rovnakú dodávkovú normu. Pokiaľ niektorá osada obce má odlišné výrobné podmienky, môže rada okresného národného výboru pri určení dodávkových noriem posudzovať osadu ako samostatný celok. V horských oblastiach, kde sú poľnohospodárske závody v tej istej obci značne od seba vzdialené a majú zásadne odlišnú bonitu pôdy, môže rada okresného národného výboru výnimočne dať súhlas, aby poľnohospodárske závody boli rozdelené do dvoch bonitných pásem. Rozdelenie roľníkov v obci do dvoch pásem vykoná vedúci odboru výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru v spolupráci s radou miestneho národného výboru príslušnej obce. Pri diferenciacii dodávkových noriem posudzuje sa potom každé pásmo obdobne ako samostatná obec.

(4) Rady okresných národných výborov pri dodržaní zásad uvedených v odseku 1 môžu pre obce, kde sa zrnoviny alebo zemiaky nepestujú alebo sa pestujú len v malom rozsahu (najmä v horskom výrobnom type), určiť nízke dodávkové normy týchto výrobkov, prípadne ich neurčiť vôbec.

(5) Dodávkové normy podľa odseku 1 pre obce pri hraniciach okresu schvaľuje rada okresného národného výboru po predchádzajúcom prejednaní s radou okresného národného výboru susedného okresu; rozdiely v dodávkových normách susediacich obcí smú pripustiť, len ak sú odôvodnené odchýlnymi výrobnými podmienkami.

(6) Nie je prípustné:

- a) použiť pre vymeriavanie povinných dodávok v obci (osade) iné dodávkové normy, než ktoré pre ňu podľa veľkostných skupín schválila rada okresného národného výboru;
- b) preradať poľnohospodárske závody do inej skupiny, než do ktorej podľa výmery poľnohospodárskej pôdy náležia, a to s výnimkou ustanovenia § 19.

§ 15

(1) Odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru môže po dohode s odborom poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a s vykupovačmi povoliť jednotným roľníckym družstvám, záhumienkárom, členom jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, jednotlivu hospodáriacim roľníkom a ostatným držiteľom poľnohospodárskej pôdy, ktorí sa špecializujú na určitý výrobný smer, osobitnú úpravu povinných dodávok

- a) mäsa, mlieka, vajec a sena, ak pestujú prevažne zeleninu, záhradné jahody alebo inú plodinu alebo ak sa špecializujú na intenzívne obhospodarovanie ovocných plantáží a sádov, viníc a chmeľníc alebo na výrobu osív a sadiva a chov plemenného dobytku,
- b) zrnovín a zemiakov, ak nepestujú tieto plodiny vôbec alebo ak ich pestujú len v nepatrnom rozsahu alebo ak sa špecializujú na výrobu chmeľu.

(2) Odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru upraví semenárskym a elitným semenárskym hospodárstvám, sadbovým chmeliarskym hospodárstvám jednotných roľníckych družstiev a poľnohospodárskych závodov socialistického sektora krajsky plánovaných, povinné a zmluvné dodávky pre bežný rok podľa osobitných smerníc vydaných Ministerstvom potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov po dohode s Ministerstvom poľnohospodárstva a lesného hospodárstva a Ministerstvom financií.

Dodávkové zmluvy

§ 16

(1) Dodávky olejnín, cukrovky, čakanky, ľanu (stonky a semena), konopí (stonky a semena), tabaku, chmeľu, zeleniny, záhradných jahôd, hrozna, slamy ciroku metlového, korenín a koreninovej papriky sa zabezpečujú v množstve určenom plánom výkupu dodávkovými zmluvami, ktoré uzavierajú vykupovači (§ 26) s pestovateľmi. Na 1 ha osevnej plochy sa kontrahuje množstvo určené plánom kontraktácie na 1 ha.

(2) V prípade, že pestovateľ odmietne uzavrieť dodávkovú zmluvu na množstvo zo skutočne obhospodarovanej plochy chmeľníc alebo viníc alebo z osevnej plochy niektorej z ďalších plodín uvedených v odseku 1, ktorá mu bola rozpísaná pri rozpise plánu poľnohospodárskej výroby, vydá odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru náhradné výmery, a to na množstvo, na ktoré mali byť uzavreté dodávkové zmluvy. Náhradný výmer sa nevydáva na dodávku hrozna, ak výmera viníc nepresahuje u jednotných roľníckych družstiev 20 árov alebo u ostatných pestovateľov hrozna 5 árov.

(3) Dodávky výrobkov uvedených v odseku 1 dojednávajú vykupovači s pestovateľmi na základe priamej dohody v tých prípadoch, keď osevne plochy pri rozpise plánu poľnohospodárskej výroby neboli pestovateľom plánované.

(4) Pestovatelia plodín uvedených v odseku 1 sú povinní dodať štátu množstvo, na ktoré sa s nimi uzavrela dodávková zmluva, prípadne na ktoré im bol vydaný náhradný výmer. Pestovatelia cukrovky, tabaku a koreninovej papriky sú však povinní predať štátu všetok zber úrody týchto plodín, a to i keď dodávkovú zmluvu neuzavreli.

§ 17

Dodávky ovocia sa zabezpečujú v množstve určenom plánom výkupu dodávkovými zmluvami, ktoré uzavierajú vykupovači s pestovateľmi; pestovateľom ovocných plantáží, krskovní alebo intenzívne obhospodarovaných sádov, ktorí neuzavrú zmluvu, možno dodávkovú povinnosť určiť náhradným výmerom. Blížší rozsah dodávkovej povinnosti určí vo vykonávacích predpisoch Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov po dohode s Ministerstvom poľnohospodárstva a lesného hospodárstva.

Oslobodenie od povinných dodávok**§ 18**

(1) Od povinných dodávok zrnovín a zemiakov sa oslobodzujú záhumienkári s výmerou záhumienka podľa stanov družstva, ďalej členovia jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha včítane a ostatní držitelia poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha včítane. Členovia jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu a jednotlivci hospodáriaci roľníci sa oslobodzujú tiež vtedy, ak obhospodarujú poľnohospodársku pôdu s výmerou do 2 ha včítane, ak pritom orná pôda nepresahuje 0,4 ha.

(2) Od povinných dodávok sena sa oslobodzujú záhumienkári, ďalej členovia jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha včítane a jednotlivci hospodáriaci roľníci s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 2 ha včítane.

(3) Od povinných dodávok mlieka a vajec sa oslobodzujú záhumienkári s výmerou záhumienka podľa stanov družstva, členovia jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu s výmerou poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha včítane a ostatní držitelia poľnohospodárskej pôdy do 0,5 ha včítane, ak

A. v ich domácnosti žijú

a) najmenej 2 osoby staršie než 65 ročné, ak ide o mužov, alebo staršie než 55 ročné, ak ide o ženy, alebo 2 trvale práce neschopné osoby, alebo

b) 3 alebo viac detí mladších než 15 ročných, alebo

c) 2 deti mladšie než 15 ročné a jedna osoba staršia než 65 ročná, ak ide o muža, alebo staršia než 55 ročná, ak ide o ženu, poprípade jedna trvale práceneschopná osoba, alebo

B. ide o muža staršieho než 65 ročného alebo o ženu staršiu než 55 ročnú alebo o osobu trvale práceneschopnú, pokiaľ také osoby hospodária osamotene, alebo

C. ide o zamestnancov podnikov socialistického sektora, úradov, organizácií a inštitúcií, a dôchodcov, ktorí nechovajú sliepky ani dobytok.

Oslobodenie od povinnej dodávky mlieka sa však nevzťahuje na chovateľov dvoch alebo viac kráv.

(4) Od povinných dodávok mlieka sa oslobodzujú chovatelia kráv, ktorí neužívajú poľnohospodársku pôdu, ak chovajú len jednu kravu a ak sú u nich splnené podmienky uvedené v odseku 3 písm. A alebo B.

(5) Osobám uvedeným v odseku 3 písm. C, ďalej podnikom, organizáciám a pod., ktoré sú držiteľmi poľnohospodárskej pôdy od 0,5 ha do 2 ha včítane a nechovajú dobytok alebo sliepky (napr. majitelia rekreačných chát), sa nevymeria povinná dodávka mäsa, mlieka a vajec. Bude im však vymieraná povinná dodávka sena.

§ 19

Jednotlivo hospodáriacim roľníkom, ktorým bola výkonným orgánom miestneho národného výboru prikázaná pôda do užívania alebo ktorí sa zmluvne zaviazali najmenej na dobu 6 rokov na obhospodarovanie ladom ležiacej pôdy alebo inak nevyužitej pôdy v štátnom socialistickom vlastníctve, sa vymerajú povinné dodávky podľa dodávkových noriem platných pre skupinu, do ktorej patrili bez pôdy prikázanej im do užívania, prípadne bez pôdy v štátnom socialistickom vlastníctve, na obhospodarovanie ktorej sa zmluvne zaviazali.

Zľavy z povinných dodávok

§ 20

Novozaloženým jednotným roľníckym družstvám môže povoliť rada okresného národného výboru zľavu z povinných dodávok hovädzieho mäsa, mlieka a vajec až do výšky 10 % z povinnej dodávky vymeranej podľa určených noriem, a to na čas jedného roku od ich založenia.

§ 21

(1) Rady okresných národných výborov môžu podľa individuálnych podmienok hospodárenia poskytovať v primeranej výške jednotným roľníckym družstvám tieto zľavy z povinných dodávok zrnovín, zemiakov, hovädzieho mäsa, bravčového mäsa, mlieka a vajec:

- a) na pôdu prevzatú bez dobytku alebo so zníženými stavmi dobytku, na pôdu prevzatú v zanedbanom stave alebo na pôdu, ktorej výmera prevyšuje na jedného pracujúceho člena značne miestny priemer;
- b) na nevyužitú pôdu v neosídlených oblastiach pohraničných okresov, ktorú prevzali so súhlasom rady krajského národného výboru na obhospodarovanie vnútrozemské jednotné roľnícke družstvá, a to až do úplného oslobodenia tejto pôdy od dodávok;
- c) zľavu až do výšky 10 % z určenej dodávky pre družstvá v pohraničných okresoch určených vládou.

(2) Odbory výkupu pôdohospodárskych výrobkov rád okresných národných výborov poskytnú podľa individuálnych podmienok hospodárenia členom jednotných roľníckych družstiev nižších typov a jednotlivo hospodáriacim roľníkom s výmerou poľnohospodárskej pôdy nad 0,5 ha zľavu až do výšky 50 % z povinných dodávok mäsa, mlieka a vajec na pôdu prikázanú im do užívania, a to na dobu najviacej 3 rokov od prikázania pôdy na užívanie. Členom jednotným roľníckych družstiev, ktorým pri vystúpení alebo vylúčení z družstva bola prikázaná do užívania pôda vo výmere najatej pôdy, s ktorou vstúpili do družstva, a jednotlivo hospodáriacim roľníkom, ktorí vypovedali doterajšie zmluvy o nájme pozemkov, alebo ktorí v nich po skončení nájomnej doby nepokračujú, hoci pre to nie sú hospodárske alebo iné dôležité dôvody, a ktorým preto bola prikázaná do užívania pôda tej istej výmery, možno zľavu poskytnúť len výnimočne.

(3) Odbory výkupu pôdohospodárskych výrobkov rád okresných národných výborov môžu poskytnúť v primeranej výške podľa individuálnych podmienok hospodárenia členom jednotných roľníckych družstiev nižších typov, jednotlivo hospodáriacim roľníkom s výmerou poľnohospodárskej pôdy nad 0,5 ha zľavu z povinných dodávok zrnovín, zemiakov, mäsa, mlieka a vajec, ak ich rodinu tvorí zvlášť veľký počet členov celkom odkázaných na výživu z hospodárstva a žijúcich v spoločnej domácnosti.

(4) Vláda určí pre jednotlivé kraje celkové množstvo výrobkov, ktoré sa smie na tieto zľavy použiť. Rady krajských národných výborov určujú množstvo pre zľavy jednotlivým okresom. Zľavy podľa odsekov 1 až 3 možno poskytnúť len do celkového množstva, ktoré na ten účel dala k

dispozícii rada krajského národného výboru. Rady krajských a okresných národných výborov zodpovedajú za účelné využitie určených množstiev a za to, že množstvá určené kraju a okresom nebudú pri poskytovaní zliav prekročené.

Časť IV

Zmeny povinných dodávok a dodávkových zmlúv

§ 22

(1) Zmenu povinných dodávok pre bežný rok vykoná odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru, ak

- a) bola so súhlasom výkonného orgánu okresného národného výboru vykonaná zaorávka poškodených kultúr, technických plodín alebo olejnín;
- b) bola pri oseve o viacej než 10 % zmenšená alebo zväčšená plocha, ktorá bola odpočítaná z výmery pôdy rozhodnej pre vymeranie povinnej dodávky (§ 9);
- c) bola so súhlasom Ministerstva poľnohospodárstva a lesného hospodárstva alebo orgánov ním poverených zmenšená výmera poľnohospodárskej alebo ornej pôdy (§ 8 ods. 3);
- d) sa zistilo, že bola zatajená poľnohospodárska alebo orná pôda;
- e) došlo k nezavinenému uhynutiu dobytku alebo k živelným pohromám (§ 36).

(2) Zmena sa musí vykonať do 14 dní po dni, keď nastala alebo bola zistená skutočnosť ju odôvodňujúca, pri rastlinných výrobkoch však najneskoršie do 15. septembra bežného roku.

§ 23

(1) Ak členovia jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu alebo jednotlivo hospodáriaci roľníci prijímú pre spoločné hospodárenie stanov družstva v súlade so vzorovými stanovami jednotných roľníckych družstiev alebo ak do jednotného roľníckeho družstva vstúpia, zodpovedajú za splnenie povinných dodávok pripadajúcich na čas do dňa uznesenia o prijatí stanov alebo do dňa vstupu. Dodávky na zvyšujúcu časť roku preberá družstvo; pritom odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru výšku povinných dodávok upraví podľa dodávkových noriem platných pre jednotné roľnícke družstvá a určí zvlášť povinnú dodávku na záhumienky členom prenechané; obdobne sa upravujú aj dodávkové zmluvy.

(2) Členom jednotných roľníckych družstiev, ktorí z družstva vystúpili alebo boli vylúčení, vymeria odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru na zvyšujúce obdobie povinnú dodávku na pôdu, ktorá im bola ponechaná, podľa dodávkových noriem platných pre jednotlivo hospodáriacich roľníkov. Povinné dodávky družstva sa primerane znížia. Obdobne sa upravujú tiež dodávkové zmluvy.

Časť V

Postup pri vymeriavaní povinných dodávok a uzavieraní dodávkových zmlúv

§ 24

(1) Kompetentné výkonné orgány národných výborov sú povinné každoročne vyhotoviť podľa svojich evidenčných záznamov zoznamy poľnohospodárskych závodov a osôb podliehajúcich dodávkovej povinnosti (rozpisové sumáre plánu poľnohospodárskej výroby pre nasledujúci rok). Uvedú v nich všetky údaje potrebné na riadne vymeranie povinných dodávok, najmä údaje o výmere obhospodarovanej poľnohospodárskej a ornej pôdy, o počte chovaných hospodárskych zvierat a pod.

(2) Na miestnych národných výboroch sa vyhotovujú zoznamy členov jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, jednotlivo hospodáriacich roľníkov a ostatných osôb podliehajúcich dodávkovvej povinnosti. Odbor poľnohospodárstva a lesného hospodárstva rady okresného národného výboru vyhotoví zoznam jednotných roľníckych družstiev. Správnosť údajov uvedených v zozname musí potvrdiť predseda jednotného roľníckeho družstva a osoby, ktorých sa údaje v zozname týkajú. Ak sa nezhodujú údaje v zozname uvedené so skutočným stavom, najmä tiež, ak je uvedená nižšia výmera poľnohospodárskej alebo ornej pôdy rozhodná pre vymernie povinných dodávok, sú predseda jednotného roľníckeho družstva alebo osoba, ktorých sa nesprávne údaje týkajú, povinní oznámiť to kompetentnému výkonnému orgánu národného výboru, ktorý prejedná pripomienky tak, aby boli vybavené pred vymerním povinných dodávok.

§ 25

(1) Výšku povinných dodávok zrnovín, zemiakov, hovädzieho mäsa, bravčového mäsa, mlieka, vajec a sena jednotným roľníckym družstvám, členom jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu a jednotlivo hospodáriacim roľníkom, ako aj iným držiteľom poľnohospodárskej pôdy s výmerou nad 0,5 ha určí odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru výmerom.

(2) Výšku povinných dodávok vajec a mlieka záhumienkárom s výmerou záhumienka podľa stanov družstva a iným držiteľom poľnohospodárskej pôdy s výmerou do 0,5 ha včítane určí výkonný orgán miestneho národného výboru.

§ 26

(1) Na zabezpečenie dodávok plodín uvedených v §§ 16 a 17 uzavierajú vykupovači dodávkové zmluvy s jednotnými roľníckymi družstvami vždy jednotlivo; s členmi jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, s jednotlivo hospodáriacimi roľníkmi, ako aj s ostatnými osobami podliehajúcimi povinnej dodávke jednotlivo alebo hromadne za celú obec. Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov určí pre bežný rok druhy výrobkov, pri ktorých sa uzavrujú zmluvy hromadne.

(2) Dodávkovými zmluvami sa zaväzujú pestovatelia vykonať v určených lehotách všetky agrotechnické opatrenia, zber úrody, poprípade výmlat a splniť v určených lehotách zmluvný záväzok. Oprávnený vykupovač sa zaväzuje, že odoberie všetky výrobky vyhovujúce určeným akostným normám, vyplatí za ne platné ceny, zabezpečí dodávky osív a spätný odpredaj krmív a bude nápomocný pri obstarávaní hnojív a iných výrobkov.

(3) Pestovateľom, ktorí nesplnia dodávky podľa dodávkových zmlúv v určenej lehote, vydá odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru na návrh vykupovača výzvu na splnenie celého nedodaného množstva.

§ 27

Odvolaie proti výmeru o povinných dodávkach nemá odkladný účinok.

Časť VI

Naturálne odmeny

§ 28

Odmena za spracovanie zrnovín na jedlé mlynské výrobky v mzde sa platí v naturáliách (mýtne). Toto ustanovenie platí i pre štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora, pokiaľ spracúvajú vo vlastných mlynoch zrnoviny pre svojich

zamestnancov, a pre jednotné roľnícke družstvá, ktoré spracúvajú zrnoviny vo vlastných mlynoch pre svojich členov. Mýtno sa platí podľa určených sadzieb v tom druhu, ktorý bol spracovaný, a to ihneď pri prevzatí zrnovín na spracovanie.

Časť VII

Plnenie dodávkových povinností

§ 29

(1) Štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora plnia dodávkovú povinnosť v druhoch a v množstve podľa hospodárskych zmlúv (§ 4 ods. 2).

(2) Jednotné roľnícke družstvá, záhumienkári, členovia jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, jednotlivo hospodáriaci roľníci a ostatné osoby podliehajúce dodávковой povinnosti plnia dodávkovú povinnosť v druhoch a v množstve podľa výmeru (§ 25 a § 16) alebo dodávkových zmlúv (§ 26).

(3) Pokiaľ je dodávková povinnosť určená pre skupinu niekoľkých druhov poľnohospodárskych výrobkov, započítava sa dodávka jednotlivých druhov na plnenie dodávковой povinnosti podľa určených vzájomných pomerov.

§ 30

(1) Dodávky rastlinných výrobkov musia byť splnené zásadne ihneď pri zbere úrody, rovnomerne, podľa jeho priebehu tak, aby sa splnili najneskoršie v lehotách určených pre ukončenie výkupu.

(2) Dodávky živočíšnych výrobkov plnia:

- a) štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora v štvrtročných a mesačných lehotách podľa hospodárskych zmlúv a v priebehu týchto lehôt rovnomerne;
- b) jednotné roľnícke družstvá v rámci štvrtročných lehôt určených výmerom rovnomerne podľa pokynov vykupovača;
- c) záhumienkári, členovia jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, jednotlivo hospodáriaci roľníci a ostatné osoby podliehajúce dodávковой povinnosti podľa pokynov výkonného orgánu miestneho národného výboru tak, aby v jednotlivých štvrtročiach, poprípade mesiacoch alebo desaťdenných lehotách, bolo za celú obec zabezpečené množstvo, ktoré pre obec určí odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru po dohode s vykupovačom.

§ 31

(1) Poľnohospodárske výrobky, ktorými sa plní dodávková povinnosť, vykupujú len oprávnení vykupovači.

(2) Oprávnenými vykupovačmi sú národné podniky výkupné, ďalej národné podniky výrobné a podniky štátneho obchodu, prípadne spotrebné družstvá, a to na základe poverenia Ministerstva potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov na vykonávanie výkupu niektorých poľnohospodárskych výrobkov.

(3) Vykupovači smú vykonávať výkup poľnohospodárskych výrobkov len v obvodoch určených radami krajských a okresných národných výborov.

§ 32

Poľnohospodárske výrobky určené na plnenie dodávkovej povinnosti musia byť dodané do výkupného skladu alebo do iného miesta určeného vo výmere alebo v zmluve. Dopravné výdavky do výkupného miesta znáša dodávajúci, pokiaľ vo výmere alebo v zmluve nebolo ustanovené inak.

§ 33

(1) Akosť poľnohospodárskych výrobkov dodávaných vykupovačom musí zodpovedať určeným akostným normám. Pokiaľ nie je inak ustanovené, nesmú vykupovači preberať poľnohospodárske výrobky horšej akosti, než aká je prípustná podľa akostných noriem.

(2) Na plnenie dodávkovej povinnosti sa započítavajú dodávky jednotlivých druhov poľnohospodárskych výrobkov v skutočnej alebo štandardnej váhe, pokiaľ sa neustanovilo, že sa majú započítavať inak. Pre niektoré druhy dodávaných poľnohospodárskych výrobkov môže Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov s prihliadnutím k ich dôležitosti pre národné hospodárstvo určiť započítacie váhy.

§ 34

(1) Pre krajsky plánované poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora, jednotné roľnícke družstvá a záhumienkárov, ako i pre členov jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu, pre jednotlivu hospodáriacich roľníkov a ostatné osoby podliehajúce dodávkovej povinnosti môže sa povoliť zámena pri plnení dodávkovej povinnosti.

(2) Na plnenie zámenou možno použiť len tie poľnohospodárske výrobky, pri ktorých bola úplne splnená dodávková povinnosť a vrátená pôžička osiva (sadiva). Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov určí pomer pre vzájomné započítavanie.

(3) Na zámenu môžu sa započítavať iba dodávky poľnohospodárskych výrobkov, za ktoré neboli zaplatené vyššie ceny, než sú ceny platné pre povinné dodávky, alebo za ktoré neboli poskytnuté iné výhody platné pre poľnohospodárske výrobky dodávané nad povinnú dodávku.

§ 35

Záhumienkárom, členom jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu a jednotlivu hospodáriacim malým a stredným roľníkom z toho istého okresu sa povoľuje plniť povinnú dodávku mäsa spoločne. Dodávateľ, ktorý dáva časť svojej dodávky v prospech druhého dodávateľa, musí mať splnenú vlastnú celoročnú povinnú dodávku mäsa.

§ 36

(1) V prípadoch, keď jednotlivý poľnohospodársky závod bol postihnutý hromadným uhynutím dobytká alebo živelnou pohromou a nemôže v dôsledku toho splniť dodávkovú povinnosť určitého poľnohospodárskeho výrobku ani dodať zámenou iný druh, môže odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru znížiť určenú dodávkovú povinnosť.

(2) Ak bol hromadným uhynutím dobytká alebo živelnou pohromou postihnutý väčší počet poľnohospodárskych závodov, takže je tým znemožnené splnenie poľnohospodárskeho výrobného plánu za celú obec, okres alebo kraj, rozhodne o znížení dodávkovej povinnosti:

ak ide o obec, rada okresného národného výboru,

ak ide o okres, rada krajského národného výboru,

ak ide o kraj, Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov.

(3) Zníženie dodávkovej povinnosti podľa odsekov 1 a 2 je prípustné len v rámci plánovaných rezerv.

(4) Ak nesplní poľnohospodársky závod z iných dôvodov určenú dodávkovú povinnosť v priebehu roku, prevádza sa spravidla nesplnená časť dodávkovej povinnosti na budúci rok podľa smerníc, ktoré vydá Ministerstvo potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 neplatia pre štátne majetky a ostatné poľnohospodárske závody štátneho socialistického sektora.

§ 37

Jednotným roľníckym družstvám, záhumienkárom, členom jednotných roľníckych družstiev nižšieho typu a jednotlivo hospodáriacim roľníkom sa dodané poľnohospodárske výrobky započítavajú na plnenie ich povinnosti v tomto poradí:

1. na plnenie dodávkových povinností (naturálnych odmien), ktorých plnenie bolo prevedené z predchádzajúceho roku,
2. na vrátenie osiva (sativa) poskytnutého štátom,
3. na plnenie dodávkových povinností v bežnom roku.

§ 38

(1) Evidenciu o výkupe poľnohospodárskych výrobkov, pri ktorých sa povinná dodávka určuje výmerom (§ 25), vedú podľa jednotlivých dodávateľov odbory výkupu pôdohospodárskych výrobkov rád okresných národných výborov. Vykupovači sú povinní predkladať im v lehotách určených Ministerstvom potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov výkupné doklady a predpísané výkazy o výkupe.

(2) Evidenciu o výkupe poľnohospodárskych výrobkov, na ktoré sa uzavierajú dodávkové zmluvy a hospodárske zmluvy (§ 4 ods. 2 a §§ 16 a 17), vedú podľa jednotlivých dodávateľov vykupovači, ktorí tieto zmluvy uzavreli; vykupovači sú povinní predkladať predpísané výkazy o uzavretých dodávkových zmluvách a o výkupe svojim nadriadeným zložkám a odborom výkupu pôdohospodárskych výrobkov rád okresných národných výborov.

Časť VIII

Zaistenie poľnohospodárskych výrobkov a vymáhanie dodávkových povinností

§ 39

(1) Odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru môže vykonať predbežné zaistenie zásob poľnohospodárskych výrobkov v rozsahu nutnom na splnenie dodávkových povinností, ak je nebezpečenstvo, že poľnohospodárske výrobky budú odňaté verejnemu zásobovaniu alebo ak nebola dodávková povinnosť v určených lehotách celkom alebo sčasti splnená. Z predbežného zaistenia sa vynímajú vlastné osivové a sadivové fondy poľnohospodárskych závodov v množstve potrebnom na osiatie (osádzanie) obhospodarovanej ornej pôdy.

(2) V prípadoch, kde je prípustné predbežné zaistenie zásob poľnohospodárskych výrobkov, môže odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru vykonávať za účelom kontroly hospodárenia a zásob prehľadanie v poľnohospodárskych závodoch a u osôb podliehajúcich dodávkovej povinnosti.

(3) Predbežné zaistenie môže sa vykonať iba za prítomnosti osoby zodpovednej za splnenie dodávkovvej povinnosti alebo jej oprávneného zástupcu a za súčinnosti člena rady miestneho národného výboru.

(4) O výkone predbežného zaistenia sa spíše zápisnica, v ktorej sa uvedú mená osôb pri výkone zúčastnených, výška zaistovanej alebo nesplnenej dodávkovvej povinnosti, druhy a množstvá zaistených poľnohospodárskych výrobkov a iné význačné skutočnosti, ku ktorým došlo pri výkone predbežného zaistenia.

(5) Predbežne zaistené poľnohospodárske výrobky môže dať odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru uskladniť na inom vhodnom mieste, ak je nebezpečenstvo, že by mohli byť odňaté verejnému zásobovaniu.

§ 40

(1) Včas nesplnené dodávkové povinnosti vymáhajú odbory výkupu pôdohospodárskych výrobkov rád okresných národných výborov.

(2) Po uplynutí lehoty určenej na splnenie dodávkovvej povinnosti vyzve odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru dlžníka písomnou upomienkou, aby dodávku splnil, pričom mu zároveň určí 10-dňovú lehotu na dodatočné splnenie.

(3) Po bezvýslednom uplynutí dodatočnej lehoty prikróčí odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru k nútenému odňatiu tých druhov poľnohospodárskych výrobkov, ktorými sa mala dodávková povinnosť splniť, prípadne iných druhov, ktoré sa môžu za ne dodať zámenou. Z núteného odňatia sa vynímajú osivové a sadivové fondy poľnohospodárskych závodov v množstve nutnom na osiatie (osádzanie) obhospodarovanej ornej pôdy.

(4) Odňatie možno vykonať len v rozsahu nutnom na splnenie dodávkovvej povinnosti. Pri odňatí poľnohospodárskych výrobkov musí byť prítomná osoba zodpovedná za splnenie povinnej dodávky alebo jej oprávnený zástupca. Odbor výkupu pôdohospodárskych výrobkov rady okresného národného výboru vykoná odňatie za súčinnosti člena rady miestneho národného výboru.

(5) O vykonanom odňatí sa spíše zápisnica, v ktorej najmä sa uvedú mená osôb pri výkone zúčastnených, výška nesplnenej povinnej dodávky, množstvá a druhy odňatých poľnohospodárskych výrobkov a iné významné skutočnosti, ku ktorým došlo pri výkone odňatia.

(6) Odňaté poľnohospodárske výrobky prevezme oprávnený vykupovač.

(7) Nesplnené dodávkové povinnosti jednotných roľníckych družstiev môžu byť vymáhané len na základe predchádzajúceho rozhodnutia súdu, že dodávka bola určená v súlade s predpismi o plnení dodávkovvej povinnosti (§ 13 zákona).

Časť IX **Záverečné ustanovenia**

§ 41

Minister potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov vydá po dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi podrobné smernice na vykonanie jednotlivých ustanovení tohto nariadenia.

§ 42

Zrušujú sa všetky predpisy, pokiaľ sú v rozpore s týmto nariadením, najmä sa zrušuje vládne nariadenie č. 5/1957 Zb.

§ 43

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. januárom 1958; vykonajú ho minister potravinárskeho priemyslu a výkupu pôdohospodárskych výrobkov po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Široký v. r.

Uher v. r.

